

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:32

Fredagen den 17 maj

§ 1 Allmänna frågor

Statsrådet Hans Dahlgren

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor den 9 april 2019**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 21 maj 2019**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Hans Dahlgren med medarbetare välkomna hit. Ni är fler än vanligt känns det som, men ni är likväl välkomna. Vi börjar med återrapport från mötet i rådet den 9 april om det finns något att säga om detta.

Anf. 2 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag har ingenting att lägga till den skriftliga rapporten.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går in på information och samråd inför mötet i rådet den 21 maj 2019. Vi börjar med dagordningspunkten 3, Den fleråriga budgetramen.

Anf. 4 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det här är en diskussionspunkt. Det är inga beslut som ska fattas vid det här tillfället.

Diskussionen om långtidsbudgeten vid mötet ska handla om de pengar som används utanför EU:s gränser. Det betyder bland annat EU:s bistånd, grannskapsstödet, stödet till kandidatländerna och det humanitära stödet. Ordförandeskapet har skickat ut två frågor inför diskussionen, och nämnden har fått del av dem.

Europeiska utvecklingsfonden har traditionellt legat utanför den reguljära EU-budgeten. Nu har kommissionen i sitt förslag sagt att den borde införlivas i budgetramen. Man vill inrätta vad som kallas ett nytt sammanslaget instrument som innehåller både grannskapspolitiken, utvecklingssamarbetet och internationellt samarbete.

Regeringens uppfattning är att det är bra att lägga utvecklingsfonden inom budgetramen. Sverige har drivit det under lång tid. Vi tror att ett sådant sammanslaget instrument kan göra att pengarna används mer effektivt och samtidigt stärka EU:s roll som en global aktör.

Vi är angelägna om att betona att det är viktigt att behålla de mål som tidigare har satts upp om fattigdomsbekämpning och principerna om ett effektivt utvecklingssamarbete även när man har gjort en sådan förändring. Vi är också måna om att det ska vara samma regler i det instrumentet som för andra instrument när det gäller genomförande och för hur man kan överföra pengar mellan olika år i budgeten.

Inom det nya instrumentet har kommissionen föreslagit att man ska slå samman flera mindre instrument. Ett av dem skulle vara det som ger pengar till grannskapsstödet. Här finns det ett motstånd från några medlemsstater som vill att det ska fortsätta att vara ett separat instrument för att vara säker på att det blir ett tillräckligt fokus på vårt grannskap.

Vi förstår från regeringens sida de farhågorna. Men vi menar att fördelarna med ett sådant sammantaget instrument ändå överväger. Det viktigaste är förstås att inom instrumentet se till att grannskapet säkert bevaras och att de särskilda behoven finns där tas om hand på ett bra sätt.

När det gäller hela området har Sverige drivit flera tematiska prioriteringar tillsammans med ett antal likasinnade länder. Det har gällt klimat och miljö. Det gäller mänskliga rättigheter, finansiering av demokratiinsatser och insatser för ökad jämställdhet. Det avser vi förstås att fortsätta med.

Till sist anser regeringen att den balans som kommissionen har föreslagit mellan de olika delarna i det sammanslagna instrumentet är bra. Man vill till exempel att 10 procent ska gå till insatser som är relaterade till migration på olika sätt.

Det finns en del länder, Italien kanske främst av dem, som menar att det behövs mycket mer. De vill ha upp till 30 procent till migrationsinsatser. Vi menar att det skulle leda till undanträngningar av andra viktiga prioriteringar, till exempel klimat och jämställdhet, så vi är inte riktigt med på den linjen.

Till sist, som nämnden är väl medveten om, finns det ännu inte några belopp i förhandlingsboxen inför den nya långtidsbudgeten. Siffrorna för hur mycket som ska hit eller dit räknar vi med ska komma när det finska ordförandeskapet börjar.

Vi har en stark strävan från svensk sida att begränsa hela budgeten till 1 procent av bruttonationalinkomsten i de samlade EU-länderna. Om det gör att det kommer att krävas neddragningar också inom det här instrumentet är vi angelägna om att de neddragningarna blir proportionerliga så att man kan bevara balansen mellan de olika delarna.

Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD):

Fru ordförande! Sverigedemokraternas åsikt är att vi inte bör ha en utvecklingsfond över huvud taget. I en tid där vi har ett behov av att minska EU:s budget vore det bättre om den kunde försvinna. Där har vi en avvikande mening. Samtidigt vill jag understryka att givet att den är kvar är det bättre om den ingår i EU:s budget. Där delar vi regeringens åsikt.

Anf. 6 ORDFÖRANDE:

Vill statsrådet säga någonting?

Anf. 7 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag har ingen ytterligare kommentar.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går in på dagordningspunkten 4. Förberedelser inför Europeiska rådet den 20–21 juni 2019.

Anf. 9 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det här är igen en diskussionspunkt. Inga beslut ska fattas. I måndags skickades det ut ett utkast till en så kallad annoterad dagordning för Europeiska rådets möte i juni. Nämnden har fått del av den.

Det är ett stort antal frågor på dagordningen den här gången. Det rör sig om långtidsbudgeten. Det handlar om den strategiska dagordningen för de kommande fem åren och högnivåutställningar av kommissionsordförande och annat. Det handlar om klimatet och desinformation. Det kan också bli en diskussion om EU:s utvidgning och utrikespolitik. Det är en rätt diger lista.

Nu förväntas det inte i någon av punkterna att bli någon sakk Diskussion vid allmänna rådet på tisdag. Regeringen får återkomma till nämnden med ståndpunkterna i sak. Det sker dels närmare in på själva mötet i allmänna rådet, dels i statsministerns samråd med EU-nämnden inför Europeiska rådet.

Anf. 10 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen!

Dagordningen handlar också om det som man uttalade i Sibiu om EU:s framtid. Jag förutsätter att regeringen fortsätter att hålla hårt och säger att alla de åtaganden som man lägger in i den strategiska långsiktiga planeringen också måste åtföljas av resurser. Då måste man tänka på att man inte kan göra för stora åtaganden utan att det riskerar att bli för stora budgetära konsekvenser. Jag förutsätter att regeringen kommer att hålla fast vid den återhållsamhet som vi tidigare varit överens om.

Anf. 11 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag kan gärna till Désirée Pethrus bekräfta att regeringens linje är att vara restriktiv i budgetfrågor, vara återhållsam och se till att man också finansierar nya åtaganden.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkten 5. Övriga frågor, om det finns något att säga.

Anf. 13 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag har några övriga frågor, närmare bestämt tre.

Den första handlar om att det rumänska ordförandeskapet under övriga frågor tänker informera om en konferens man har haft som kallas The coordination of economic policies at EU level, a renewed role for the European Semester. Det var en konferens som hölls i Bukarest den 4 april.

Nästa övriga fråga handlar om ett meddelande som kommissionen har skickat ut den 3 april om ytterligare förstärkning av rättsstatens principer inom unionen. Det vill jag säga några fler ord om. Vi hade gärna från svensk sida sett att det hade varit en regelrätt dagordningspunkt på allmänna rådets dagordning. Det är en viktig punkt. Det är något som är angeläget inte bara för Sverige utan för många andra medlemsstater. Men det rumänska ordförandeskapet är inte lika intresserat som vi är av att driva de frågorna, så det har inte blivit något annat än en övrig punkt.

För det fall att det ges tillfälle att ta till orda kommer jag att välkomna den diskussion som kommissionen nu har startat genom meddelandet att ytterligare stärka rättsstatsfrågorna inom unionen. Det finns som bekant skäl till verklig oro när det gäller hur situationen utvecklas i flera medlemsstater när det gäller respekten för rättsstatens grundläggande principer. Därför är vi positiva till att ytterligare utveckla det arbetet inom EU:s ram. Det handlar om att använda de verktyg som vi redan har men också om att försöka förbättra dem och utvärdera vad som mer kan göras för att de ska bli mer effektiva. När det handlar om att skapa nya verktyg gäller det att se till att de verkligen får ett reellt mervärde.

Regeringen har välkomnat att kommissionen har lagt fram ett förslag som innebär att man ska villkora en del av EU:s utgifter och bidrag till medlemsstater med efterlevnad av rättsstatens principer. Det är ett bra exempel på en nyordning här. Ett annat exempel på ett framtida verktyg är att man skulle kunna ha en mekanism som innebär att alla medlemsstater deltar i en rättsstatsgranskning där man har ett slags självgranskningssystem som går runt där varje medlemsstat får redovisa och svara på frågor om sin inställning till principerna.

Jag vill bara bekräfta för nämnden att det är någonting som vi tar på största allvar och avser att driva vidare. Det är trist att vi inte har en sådan bred uppslutning kring det att vi hade kunnat få en ordentlig diskussion redan på det här mötet med allmänna rådet.

Jag hade tre övriga frågor. Den tredje handlar om att ordförandeskapet kommer att informera om ett informellt möte som man höll med EU-ministrar och kulturministrar i Paris i början på månaden för att diskutera bevarandet av europeiska kulturarv, detta sett i ljuset av branden i Notre Dame.

Anf. 14 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för den informationen. Vi tackar för i dag och önskar trevlig helg när den kommer.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, statsrådet Anna Ekström med medarbetare. Vi börjar med återrapporten om det finns något att säga om den.

Anf. 16 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Det ägde rum ett rådsmöte den 26–27 november förra året. Utbildningsministrarna antog vid det mötet en partiell allmän riktlinje för förordningen av ett nytt Erasmusprogram 2021–2027 och en rekommendation om att främja automatiskt ömsesidigt erkännande av examensbevis för högre utbildning och gymnasieutbildning.

Riktlinjedebatten hade som tema ”Ett europeiskt utbildningsområde 2025: från vision till genomförande”. Under riktlinjedebatten lyfte många medlemsstater upp vikten av ökad rörlighet och gränsöverskridande samarbeten för etablerandet av ett gemensamt utbildningsområde. Flera talare ansåg att språkkunskaper är viktiga för förverkligandet av ett gemensamt utbildningsområde. Vidare betonades även erkännande av utbildning och undanröjande av hinder för samarbete och rörlighet som viktiga komponenter.

Erasmusprogrammet lyftes fram av flertalet medlemsstater som det centrala verktyget för att driva på utvecklingen mot ett gemensamt utbildningsområde.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för återrapporten.

Vi går in på dagordningspunkt 6.

Anf. 18 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

På onsdag den 22 maj äger nästa rådsmöte för utbildning rum. Dagordningen består av fyra punkter. Först ska två rekommendationer antas, den ena om en övergripande strategi för språkundervisning och språkinläring och den andra om förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet. Sedan handlar det om antagande av slutsatser om genomförande av rådets rekommendation om kompetenshöjningsvägar för vuxna, och slutligen ska en riktlinjedebatt hållas om utbildningens roll för social sammanhållning.

Överläggningar med utbildningsutskottet om dessa punkter skedde den 9 maj, och vi har också tidigare, den 5 mars, överlagt med utskottet om de två första punkterna, det vill säga de två rekommendationerna.

Regeringen har under förhandlingarna på alla dessa punkter bevakat att den nationella kompetensen på utbildningsområdet respekteras. Denna kommentar gäller samtliga punkter.

Jag börjar med rekommendationen om en övergripande strategi för språkundervisning och språkinläring. Rekommendationen gäller grund-

och gymnasieskola och syftar till att stödja språkundervisning och språkinläring samt till att främja språkutbildningens kvalitet och inkluderande karaktär. Den syftar också till att underlätta utbytet av god praxis gällande språkundervisning och språkinläring mellan medlemsstaterna.

Medlemsstaterna rekommenderas att undersöka hur man kan stödja alla unga i att utveckla goda kunskaper i åtminstone ett europeiskt språk utöver undervisningsspråket och uppmuntra att de utvecklar kunskaper i ytterligare ett språk. Medlemsstaterna rekommenderas också bland annat att stärka elevernas kompetens i undervisningsspråket och att uppmuntra till studieperioder utomlands för elever, lärare och lärarstudenter. Även användning av digital teknik för utbyte och samarbete mellan elever och lärare i olika länder uppmuntras.

Regeringen har under förhandlingarna verkat för förtydliganden av texten, bland annat när det gäller de nivåer som anges som mål för språklig förmåga och förslag som rör utbytesperioder under lärarutbildningen.

Förslaget till svensk ståndpunkt lyder: Rörlighet inom utbildningsområdet är ett prioriterat område för regeringen. Att kunna kommunicera med andra är en nyckel för utbyte med andra länder, och regeringen kan därför välkomna rekommendationen och dess syfte att främja språkundervisning och språkinläring.

Förslaget ligger i linje med ambitionerna i det svenska skolväsendet, där språk och språkutveckling betonas såväl i styrdokument som i Skolverkets stödmaterial, inte minst när det gäller flerspråkighet och språkens betydelse för kunskapsutveckling.

Regeringens bedömning är att den föreslagna rekommendationen om en övergripande strategi för språkundervisning och språkinläring håller sig inom EU:s kompetens på utbildningsområdet. Regeringen anser att Sverige kan ställa sig bakom ett antagande av rekommendationen.

Anf. 19 SOLVEIG ZANDER (C):

Detta är naturligtvis en viktig punkt. Jag har en liten enkel fråga. Ingenting nämns om funktionsnedsattas möjligheter att också kunna ta del av det som här räknas upp som viktigt i det internationella skolsamarbetet. Finns det något som tyder på att man har tagit med just den gruppen?

Anf. 20 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Tack för informationen! Jag tänkte säga en sak som jag kanske kommer att säga under både punkt 7 och punkt 8, men ni vet detta. Det är ingen hemlighet vad Moderaterna tycker om den sociala pelaren. Vi har varit emot den hela tiden och är det alltså. Ministern sa nu att man har garantier för att den nationella kompetensen ska respekteras, men vi är fortfarande oroliga för detta. Vi har förvisso inget emot sakinnehållet, men detta är frågor som ska regleras på medlemsstatsnivå. Vi har därför en avvikande mening. Jag tänkte läsa upp den nu så kanske jag inte behöver göra det hela tiden. Jag har en liten justering; en del ska strykas i mitten. Jag läser:

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter är i grunden feltänkt. Vår grundinställning är att den sortens frågor ska avgöras på nationell nivå och inte av EU. Trots att det i detta fall rör sig om rekommendationer innebär det en rörelse mot att allt fler av våra välfärdspolitiska frågor kommer att avgöras på EU-nivå.

Anf. 21 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Jag har en fråga som jag ställde även i utbildningsutskottet. Det gäller vad man ser som europeiskt språk. Vi kan börja med en svensk kontext. Kan ett europeiskt språk vara samiska, jiddisch eller katalanska, det vill säga de nationella minoritetsspråken?

När det gäller EU-perspektivet hör vi i andra sammanhang hur man talar mycket om att stärka det europeiska. Vad är det europeiska i detta sammanhang? Det skulle jag vilja ställa några frågor om, och sedan kommer jag att begära ordet igen för att framföra en avvikande mening liknande Moderaternas.

Anf. 22 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag ansluter mig till ändringen av texten i den avvikande meningen tillsammans med Moderaterna.

Anf. 23 KAROLINA SKOG (MP):

Jag skulle vilja fråga statsrådet i vilken mån dessa rekommendationer innebär skärpningar gentemot medlemsländerna och också hur den ståndpunkt som presenterats förhåller sig till tidigare svenska ståndpunkter om man ser det historiskt. Har det hänt mycket här?

Anf. 24 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Ursäkta att jag satt här och viskade lite under någon av frågorna. Det var enbart för att kunna tillmötesgå er med bra svar.

På den första frågan från Solveig Zander är svaret att detta är insatser som främst stöds genom Erasmusprogrammet, som innefattar särskilt stöd för elever eller studenter med särskilda behov. Detta har vi från svensk sida noga bevakat.

Vi har genomgående – och detta har vi haft uppe till diskussion tidigare här i EU-nämnden – från svensk sida varit försiktiga med att påbörja en uppräkningslista av vilka särskilda behov eller vilka grupper detta skulle avse. Vi anser nämligen att en sådan lista skulle bli väldigt lång, och vi försöker att ha ett holistiskt synsätt där vi verkligen bevakar att olika gruppers olika behov tillgodoses, inte minst de grupper som Solveig Zander pekade på. Detta är en mycket viktig fråga.

Den andra frågan kom från Moderaterna. Här nämns att det skulle vara frågan om att saker och ting skulle avgöras i EU. Vi har från svensk sida noga bevakat den nationella kompetensen här. För det första finns det ingen ambition att utöka EU:s beslutsrätt på detta område. För det andra skulle det, om det mot förmodan funnes en sådan ambition, inte vara möjligt eftersom EU:s fördrag inte ger kompetens på detta område. EU:s fördrag är ju tydligt med var det finns lagstiftningskompetens för EU. Att gå utanför detta är för det första inte aktuellt och för det andra inte rättsligt möjligt.

Det är antagligen också, som svar på Karolina Skogs fråga, den slutsatsen som ligger bakom att det under alliansregeringen antogs liknande rekommendationer. Detta är en fråga som har varit uppe under lång tid i EU. Denna rekommendation skiljer sig inte på något avgörande sätt från dem som finns i till exempel rådets slutsatser från den 20 maj 2014 om flerspråkighet och utvecklingen av språkkunskaper.

Detta är alltså inte en utvidgning av EU:s kompetens; det hade inte varit möjligt. Men det är heller inte en svensk ståndpunkt som skiljer sig från vad vi tidigare har uttryckt.

Så till Ilona Szatmaris fråga. Bland europeiska språk kan man också räkna in till exempel svenska minoritetsspråk. De kan omfattas av definitionen av europeiska språk eftersom de är erkända nationella minoritetsspråk.

I rekommendationen och den tillhörande bilagan finns flera skrivningar med bäring på minoritetsspråk. Bland annat konstateras att mer än hälften av medlemsstaterna officiellt erkänner regionala språk eller minoritetsspråk inom landets gränser i rättsliga eller administrativa sammanhang, inbegripet nationella teckenspråk. Ett flertal av dessa språk överskrider nationsgränserna. De språk som tillkommer på grund av invandrar- eller flyktinggrupper kompletterar språkbilden i Europa. Det finns också fler skrivningar.

Anf. 25 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag vill tacka för svaret. Det känns väldigt lugnande att det är så.

Från Vänsterpartiets sida ser vi ett problem med att dessa rekommendationer, även om de inte strider mot den nationella kompetensen och skyddas av fördraget, ändå blir något slags steg mot att EU får ett fastare grepp om dessa områden. Jag tänker därför läsa upp den avvikande mening vi framförde i utbildningsutskottet och lägga fram den även här.

Vänsterpartiet ser positivt på satsningar som har till syfte att stärka barns och ungdomars språkkunskaper. Däremot ser vi problem med rådets rekommendation och den svenska regeringens ställningstagande i frågan. Frågan är av den karaktären att det kan anses handla om nationell kompetens.

Anf. 26 ORDFÖRANDE:

Jag finner ändå att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med två oliklydande avvikande meningar, dels från Moderaterna och Kristdemokraterna, dels från Vänsterpartiet.

Då går vi in på nästa punkt, som hänger ihop lite med den föregående. Det är dagordningspunkt 7, Rekommendation om förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet.

Anf. 27 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru ordförande! Denna rekommendation syftar till att stödja medlemsstaterna i deras insatser för att förbättra tillgången till och kvaliteten på förskoleverksamheten. Syftet är också att skapa en samsyn när det gäller kvaliteten inom förskoleverksamheten – vad sådan kvalitet går ut på. Detta utvecklas i ett ramverk i en bilaga till rekommendationen. Medlemsstaterna uppmanas i förslagen bland annat att säkerställa tillgång till inkluderande förskoleverksamhet och barnomsorg till en rimlig kostnad, att stödja en professionalisering av personalen, att stärka utvecklingen av läroplaner så att dessa kan möta barnens behov samt att främja tillsyn och utvärdering av verksamheten.

Regeringen har under förhandlingarna verkat för förtydliganden av texten, bland annat när det gäller barns rättigheter och jämställdheten. Förslaget till svensk ståndpunkt lyder som följer:

En förskola med hög kvalitet, som är tillgänglig och inkluderande och erbjuds till en rimlig kostnad, har länge varit ett prioriterat område för regeringen. Regeringen kan därför välkomna rekommendationen och dess syfte att stödja medlemsstaterna vad gäller insatser för att förbättra tillgången till och kvaliteten på förskola och annan barnomsorg.

Regeringens bedömning är att den föreslagna rekommendationen ligger i linje med EU:s kompetens på utbildningsområdet. Regeringen anser att Sverige bör kunna ställa sig bakom ett antagande av rekommendationen.

Jag svarar naturligtvis gärna på frågor.

Anf. 28 JESSIKA ROSWALL (M):

Fru ordförande! Tack för informationen!

Vi brukar inte ha debatter här i EU-nämnden, så jag begärde inte ordet förra gången. Men jag håller med Vänsterpartiet. Jag och statsrådet har olika uppfattningar om ambitionerna från EU:s sida – jag tänker till exempel på Junckers uttalande. Men den debatten behöver vi inte ta i det här rummet.

Jag undrar helt enkelt om jag behöver läsa upp den avvikande mening jag nyss framförde eller om jag bara kan hänvisa till den med den justering jag gjorde.

Anf. 29 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag får också hänvisa till den avvikande mening som lagts fram i utskottet, tillsammans med Moderaterna, uppfattar jag det som.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Det är alltså den som Jessika tidigare läste upp.

Anf. 31 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar för föredragningen.

Jag vill också anmäla avvikande mening. Vi har inget att invända mot själva innehållet. Jag ser även i detta fall att denna typ av rekommendationer innebär en rörelse mot att allt fler av våra välfärdspolitiska frågor kommer att avgöras på EU-nivå.

För att göra det enklare för er som har tillgång till protokollet: Det gäller den senare delen av vårt gemensamma ställningstagande i utbildningsutskottet, där Moderaterna, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet anmälde en gemensam avvikande mening. Det är bara den sista halvan av denna som jag lyfter upp här.

Anf. 32 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Jag har inga kommentarer.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med två oliklydande avvikande meningar anmälda dels från Moderaterna och Kristdemokraterna, dels från Vänsterpartiet.

Vi går över till dagordningspunkt 8.

Anf. 34 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru ordförande! Den tredje punkten är rådets slutsatser om genomförandet av rådets rekommendation om kompetenshöjningsvägar för vuxna. Bakgrunden till slutsatserna är rekommendationen om kompetenshöjningsvägar: nya möjligheter för vuxna, som rådet antog den 19 december 2016. Rekommendationen pekar ut ett strategiskt och samordnat tillvägagångssätt för att förse unionens lågutbildade vuxna med möjligheter till vidareutbildning och fortbildning.

Syftet med de rådsslutsatser som nu föreslås av det rumänska ordförandeskapet är att följa upp rekommendationen från 2016. I rådsslutsatserna uppmanas medlemsstaterna bland annat att skapa hållbara långsiktiga investeringar i vuxnas fortsatta lärande och anta ett strategiskt tillvägagångssätt för förbättrade grundläggande färdigheter för lågutbildade vuxna. Medlemsstaterna uppmanas även att se till att man erbjuder skräddarsydda utbildningsmöjligheter och information om vilka möjligheter som finns på arbetsmarknaden.

Vidare uppmanas medlemsländerna att utvärdera de insatser som gjorts för att uppfylla rekommendationen. Slutsatserna tar även upp betydelsen av att främja arbetsgivares kunskap om vikten av vidareutbildning och fortbildning av medarbetare.

Regeringen har under förhandlingarna välkomnat att slutsatserna betonar uppföljning och utvärdering och att åtgärderna ska baseras på aktuell forskning och analys av åtgärdernas effektivitet.

Förslaget till svensk ståndpunkt lyder så här: Livslångt lärande och vidare- och fortbildning, inte minst för grupper med låg utbildningsbakgrund och svag ställning på arbetsmarknaden, är en prioriterad fråga för regeringen. Regeringen ser det som viktigt att man följer upp rekommendationen från 2016 om vägar för kompetenshöjning. Regeringens bedömning är att de föreslagna rådsslutsatserna om kompetenshöjningsvägar håller sig inom EU:s kompetens på utbildningsområdet. Regeringen anser att Sverige bör kunna ställa sig bakom ett antagande av rådsslutsatserna.

Också här svarar jag förstås mycket gärna på frågor.

Anf. 35 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag vill anmäla avvikande mening. Jag läste upp den förut.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande mening anmäld från Moderaterna.

Då går vi över till dagordningspunkt 9 om att bygga EU:s framtid.

Anf. 37 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Sist men inte minst har vi en riktlinjedebatt som handlar om utbildningens roll för social sammanhållning. I bakgrundsunderlaget

redogör det rumänska ordförandeskapet för stats- och regeringschefernas toppmöte för rättvisa jobb och tillväxt i Göteborg i november 2017 och de slutsatser från Europeiska rådet som följde på detta toppmöte i december samma år. Där betonades vikten av utbildningsfrågorna för Europas framtid.

Inför Göteborgstoppmötet presenterade kommissionen ett meddelande med en vision om ett europeiskt utbildningsområde till 2025. I meddelandet betonas utbildnings och kulturs nyckelroll för att stärka den europeiska identiteten och förståelsen för vad det innebär att vara europé.

Sedan dess har flera initiativ för att förverkliga visionen om ett europeiskt utbildningsområde antagits. Till exempel har en rekommendation om främjande av gemensamma värden och inkluderande utbildning antagits liksom rådsslutsatser om vägen mot en vision om ett europeiskt utbildningsområde.

Under riktlinjedebatten ska vi ministrar ges möjlighet att utifrån några frågeställningar utveckla vår syn på skapandet av ett europeiskt utbildningsområde och på utbildningens roll för att bidra till att stärka den sociala sammanhållningen.

Då kommer jag till förslaget till svensk ståndpunkt.

Regeringen välkomnar det underlag som ordförandeskapet lagt fram som vägledning inför ministrarnas diskussion. Regeringen kan också välkomna att utbildningens potential som drivkraft för jobb, social rättvisa och ett aktivt medborgarskap uppmärksammas inom EU. Ett utbildningssystem som håller hög kvalitet och som är inkluderande och utjämnar sociala skillnader är centralt för EU:s framtida konkurrenskraft och välfärd.

Regeringen kan lyfta fram skolans uppdrag och värdegrund. Skolan ska medverka till att eleverna respekterar och bejaktar demokratiska värderingar och lär sig om grundläggande demokratiska principer och mänskliga rättigheter. Eleverna ska också utveckla viktiga förmågor för att kunna verka aktivt i demokratin, till exempel genom att lyssna på någons åsikt och formulera en egen.

Regeringen anser att internationalisering av den svenska utbildningen är en viktig kvalitetsaspekt. Som ett exempel på nationella åtgärder som kan främja samarbetet inom utbildning på europeisk nivå kan nämnas den utredning om internationalisering av högre utbildning som i höstas lade fram sitt slutbetänkande. Utredningen har bland annat haft i uppdrag att presentera förslag om hur fler studenter kan få ett internationellt perspektiv.

Också här svarar jag gärna på frågor.

Anf. 38 ROBERT STENKVIST (SD):

I utskottet anmälde vi avvikande mening, och vi står fast vid den. Det gäller punkt 4 i regeringens ståndpunkt. Vi vill att endast första meningen ska stå med och att resten ska strykas. Detta är vad vår avvikande mening innebär, och det beror på att det hänvisas till SOU 2018:78, en utredning som är ute på remiss. Man ska inte i första läget hänvisa till utredningar som är ute på remiss. Vi har kikat på remissen, och där finns saker som vi är starkt emot. Vi anmäler därför avvikande mening. Jag läser inte upp den då den finns skriftligt.

2018/19:32
17 maj

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Har statsrådet några punkter under Övriga frågor?

Anf. 40 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Nej, jag har ingenting att säga.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för i dag. Det var roligt att ha dig här – det är inte så vanligt.

Anf. 42 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Tack och trevlig helg!

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Trevlig helg!

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning,
ungdom, kultur och idrott den 26–27 november 2018

Återrapport från informellt ministermöte den 15–16 april 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utbildning, ungdom, kultur och idrott den 22–23 maj 2019

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, statsrådet Amanda Lind med medarbetare!

Vi går direkt in på återrapporterna.

Anf. 45 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Ordförande! Det är återrapporter från dels rådsmötet den 26–27 november 2018, dels det informella kulturministermötet i Bukarest den 15–16 april 2019. Då jag själv inte deltog vid dessa möten hänvisar jag till den skriftliga återrapporteringen, som nämnden har fått ta del av.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Då går vi över till dagordningspunkt 3 på rådsdagordningen, Slutsatser om ungdomar och framtidens arbete.

Anf. 47 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! I rådsslutsatserna uppmanas medlemsstaterna och kommissionen att stärka de ungas ställning på den framtida arbetsmarknaden genom att främja formellt och informellt lärande. Insatser för ett mer inkluderande arbetsliv är viktiga, inklusive att bekämpa marginalisering och diskriminering.

I slutsatserna pekas bland annat på att de demografiska utmaningarna med en allt äldre befolkning kommer att öka kraven på att arbeta effektivare för att kompensera de stora pensionsavgångarna. De teknologiska framstegen kommer tillsammans med ökad globalisering att ställa högre krav på rätt utbildning och färdigheter hos de unga arbetstagarna.

I rådsslutsatserna konstateras att andelen icke-traditionella anställningskontrakt, exempelvis via digitala plattformar, har ökat och troligtvis kommer att bli ännu vanligare i framtiden. Detta kan bidra till ett mer flexibelt arbetsliv för vissa men riskerar att leda till ökad osäkerhet och utsatthet, särskilt för unga med svag ställning på arbetsmarknaden. Rådsslutsatserna lyfter även upp vikten av att anpassa de sociala trygghetssystemen till de förändringar som sker på arbetsmarknaden.

Regeringen har under förhandlingarna framfört vikten av att respektera den kompetensuppdelning som finns på arbetsmarknadsområdet mellan EU och den nationella nivån, inklusive arbetsmarknadens parters roll.

Regeringen välkomnar rådsslutsatserna gällande unga och framtidens arbete. Det är viktigt att tidigt ha en diskussion om såväl utmaningarna som de möjligheter som kommer att påverka de ungas framtida arbete.

Mycket av utvecklingen är i grunden positiv, och där kan nya tekniska möjligheter skapa fler och mer meningsfulla arbetstillfällen. Men dessa

möjligheter måste komma alla till del, och då är det viktigt att insatser görs för att hjälpa dem som annars riskerar att få en mer utsatt situation på arbetsmarknaden. Annars riskerar vi en framtida utveckling där vi förstärker skillnader som redan finns och befäster utanförskapet hos utsatta grupper.

Regeringen har även framfört vikten av balans mellan ökad flexibilitet via nya anställningsformer och en grundläggande trygghet och förutsägbarhet för såväl arbetstagare som arbetsgivare.

Regeringen föreslår att Sverige stöder förslaget till rådsslutsatser. Slutligen vill jag påpeka att rådsslutsatser inte är rättsligt bindande utan bör ses som en rekommendation.

Anf. 48 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Vår ledamot i kulturutskottet anmälde en avvikande mening när det gäller romernas situation. Han tyckte att när man nu är i Rumänien kanske det kan vara läge att särskilt lyfta upp romernas situation på arbetsmarknaden. Man kanske kan tycka något om att ska vi peka ut en grupp i slutsatserna. Etniskt ursprung finns med i punkt 18, men samtidigt tycker jag att regeringens ståndpunkt är ganska svag. Det står att grupper med färre möjligheter och en svagare ställning på arbetsmarknaden måste inkluderas när framtidens arbete diskuteras. Vad detta innebär och vilka personer man tänker på är inte helt tydligt i regeringens ståndpunkt, tycker jag.

Jag skulle gärna vilja ha en kommentar. Annars vidhåller jag utskottsledamotens avvikande mening.

Anf. 49 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru ordförande! Sverigedemokraterna anmälde avvikande mening i kulturutskottet vad gäller detta ärende, och jag tänkte passa på att läsa upp den för er.

Sverigedemokraterna har i stort sett inget att invända mot de föreslagna slutsatserna och regeringens förslag till svensk ståndpunkt. Vi ser till exempel positivt på att problem med otrygga giganställningar uppmärksammas.

I förslaget till svensk ståndpunkt framhålls att man tycker att det är viktigt att integrera ett jämställdhetsperspektiv i diskussionerna. Vi delar den synen, men vi vill understryka att vi ser jämställdhet på arbetsmarknaden som en fråga om lika möjligheter snarare än lika utfall.

I sin ståndpunkt borde Sverige också, tycker vi, tydligare framhålla matchningsproblematiken på arbetsmarknaden i EU.

Vidare vill Sverigedemokraterna särskilt påpeka vikten av att den svenska modellen vidmakthålls på den svenska arbetsmarknaden.

Vi vill också tydliggöra att vi anser att frågor kopplade till ungdomar och arbetsmarknaden främst är en nationell angelägenhet och att det så ska förbli även framöver.

Anf. 50 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag uppfattade att det finns en viss skärpning i regeringens ståndpunkt jämfört med det som vi har fått utskickat. Är det rätt uppfattat? Jag tänker

framför allt på den del som gäller flexibilitet för nya anställningsformer. Det är inte bara viktigt att ha en grundläggande social trygghet, framför allt för ungdomar med osäkra anställningsförhållanden, utan man måste också jobba mer med själva anställningsförhållandena.

Är detta rätt uppfattat? I så fall är det en skärpning som jag uppskattar.

Anf. 51 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Jag kan börja med att kommentera Ilona Waldaus fråga.

Detta är inte en skärpning mot det som ni tidigare har fått utskickat, utan jag lyfte fram att regeringen under dessa förhandlingar har framfört vikten av balans mellan den ökade flexibiliteten via nya anställningsformer och en grundläggande trygghet och förutsägbarhet. Det är alltså ingen skillnad i positionen jämfört med det som föredrogs för kulturutskottet.

Kristdemokraternas fråga gällde romernas extremt utsatta situation. Rådsslutsatserna uppmärksammar särskilt utsatta grupper men pekar inte ut någon grupp specifikt. Jag och regeringen tror att det vore vanskligt att börja göra det, för det är svårt att hitta den definitionen. Det finns många grupper som är utsatta för diskriminering, och rådsslutsatserna tar ett brett grepp om detta. Sverige har också i förhandlingarna särskilt lyft fram perspektivet om diskriminering.

Jag vill understryka att dessa rådsslutsatser inte är bindande utan policyrekommendationer. Regeringens bedömning är att de föreslagna rådsslutsatserna håller sig inom EU:s kompetens på ungdomsområdet.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, med oliklydande avvikande meningar från Kristdemokraterna respektive Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Resolution om riktlinjerna för styrningen av EU:s ungdomsdialog.

Anf. 53 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Dessa riktlinjer är en uppföljning av ungdomsministrarnas antagande av EU:s ungdomsstrategi vid rådmötet den 26 november 2018. Strategin innehåller bland annat ett särskilt annex där målsättningarna för ungdomsdialogen beskrivs.

De nu föreslagna riktlinjerna vidareutvecklar det tidigare beslutet och förtydligar det praktiska genomförandet och styrningen av ungdomsdialogen. Riktlinjerna tydliggör även rollerna för dem som deltar i dialogen, vilket är särskilt viktigt för ungdomsorganisationernas representanter.

Mycket av det som föreslås har redan etablerats som praxis. Man anser dock att det är bra att det formaliseras, inte minst för att säkra kontinuitet och transparens.

Regeringen välkomnar utkastet till riktlinjer. Det bidrar till en ökad tydlighet och är en bra utgångspunkt för den framtida ungdomsdialogen.

Det är viktigt att de framtida strukturerna och arbetssätten är väl förankrade hos ungdomsorganisationerna och att dessa ser dem som meningsfulla och inkluderande. Det är också viktigt att förutsättningarna för ung-

domsorganisationernas deltagande är tydliga och att det finns en kontinuitet över de kommande ordförandeskapen.

Regeringen föreslår att Sverige stöder förslaget till riktlinjer. Som på den förra punkten vill jag påpeka att dessa riktlinjer inte är rättsligt bindande utan bör ses som rekommendationer.

Anf. 54 ORDFÖRANDE:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Ungdomar som aktörer i demokratin i EU.

Anf. 55 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Detta handlar om talepunkterna, eller ingången till samråd, till riktlinjedebatten om unga som aktörer i demokratin i EU vid rådsrådet.

Det gäller alltså en riktlinjedebatt om unga som aktörer i demokratin i EU. Riktlinjedebatten tar sin utgångspunkt i de utmaningar som finns för ungas deltagande i de demokratiska processerna inom EU. Ordförandeskapet vill att ministrarna reflekterar över vilka insatser som kan öka ungas engagemang och stärka tilliten till EU:s demokratiska processer.

I underlaget från det rumänska ordförandeskapet pekar man på tre faktorer som medlemsstaterna bör förhålla sig till för att öka ungas deltagande i EU:s demokratiska liv: lockelsen av alternativa politiska berättelser, nya och ändrade former för inflytande och ungas deltagande samt användning av och påverkan från ny teknik.

Det rumänska ordförandeskapet har föreslagit två frågor som ska vägleda debatten.

Den ena är vad medlemsstaterna och EU:s institutioner kan göra för att svara på de utmaningar som uppmärksammas i diskussionsunderlaget och öka ungas engagemang för EU:s demokratiska principer.

Den andra frågan, givet det intresse och de färdigheter som unga i dag har, är vilka som skulle vara de mest effektiva åtgärderna för att öka ungas tillit till EU och dess förmåga att representera deras intressen.

Utgångspunkten för det svenska inlägget kommer att vara målet för den nationella ungdomspolitik, det vill säga att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Regeringen anser att detta är grunden till att unga såväl män som kvinnor ska kunna inkluderas i unionens utveckling och att det är en politik som gör skillnad i deras vardag. Genom att man uppnår praktiska resultat kommer ungas förtroende för demokratin inom EU att öka.

Det är viktigt att ungdomar har reellt inflytande i frågor som berör dem. Ungdomsdialogen kring genomförandet av EU:s ungdomsstrategi är viktig för att öka ungas engagemang i EU:s utveckling. Formerna för denna dialog måste utvecklas så att den uppfattas som relevant och meningsfull för de unga. Exempelvis kan digitala verktyg användas i större utsträckning för att nå fler unga som inte är organiserade.

Detta är vår ingång.

Anf. 56 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! När man hör alla de fina ord som ska läggas fram kan man ju stå bakom att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor. Men jag funderar lite grann på hur ungdomarna involveras i diskussionen om dessa punkter. Jag saknar väldigt mycket av det som ungdomar i dag möter, till exempel hat på nätet och sociala mediers inflytande – hela deras ungdomsvärld, som jag inte längre är involverad i.

Det känns som att detta är dokument som är skrivna av personer i vår ålder. Frågan är hur vi gör för att få texter som verkligen berör ungdomar och som kan få dem att gå igång.

Anf. 57 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Underlaget från det rumänska ordförandeskapet är såklart någonting som de tar fram i sin process.

I utgångspunkten för det svenska inlägget – det är bara en utgångspunkt som jag presenterar här – har både jag och mitt departement en nära dialog med LSU och ungdomsorganisationerna. Jag träffade bland annat Ungdomspolitiska rådet häromveckan och förde ett väldigt intressant samtal om ungas förutsättningar för påverkan här i Sverige. Det är naturligtvis ett medskick som vi kommer att kunna ta med oss in i denna debatt.

Hot och hat är en angelägen fråga. Den lyfts upp från det breda civilsamhället och inte minst från ungdomsorganisationerna. Det är ett medskick som är väl värt att ta med och fortsätta att lyfta upp även i Europa.

Jag kan också säga att ambitionen för hela det ungdomspolitiska samarbetet i EU är att det ska genomföras i dialog med unga och med ungdomsorganisationer. I Sverige har vi en dialogprocess som har fått namnet Röstresan genom EU. LSU, Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer, bär det övergripande ansvaret för denna process. Jag vill verkligen betona vikten av att involvera unga i dessa diskussioner.

Anf. 58 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Övriga frågor.

Anf. 59 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Jag har inga kommentarer på denna punkt.

Anf. 60 LOTTA FINSTORP (M):

Vi hade tidigare under detta riksmöte – jag kommer inte ihåg riktigt när det var – diskussioner som handlade om Discover EU och Interrailkorten. Jag vet att regeringen också var kritisk till det sätt som detta hanterades på.

Vad har hänt i den frågan? Jag kommer ihåg att den låg under Discover EU när vi hade Interraildiskussionen.

Anf. 61 Kanslirådet ANDERS LINDHOLM:

Förhandlingen om nästa programperiod pågår fortfarande; där har egentligen ingenting hänt. Det pågår både en förhandling kopplad till det framtida Erasmusprogrammet och en förhandling kopplad den framtida långtidsbudgeten.

Den punkt som finns med till rådsmötet den 22 maj är en presentation från kommissionen av det som redan har genomförts.

Europaparlamentet avsatte pengar för att göra en försöksverksamhet kring Discover EU. Denna försöksverksamhet har nu genomfört två omgångar med Discover EU och delat ut Interrailkort. De som har fått medel för att delta i Discover EU har svarat på ett antal enkäter om vad de har gjort, hur det har varit och hur de har upplevt Discover EU. Det är dessa enkätsvar som kommissionen ska redovisa på mötet. Det är alltså inte framåtblickande, utan det är en redovisning av det som har skett.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Slutsatser om kreativa ungdomar.

Anf. 63 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Denna punkt handlar om rådsslutsatser om unga kreativa generationer.

Det rumänska ordförandeskapet har under våren valt att uppmärksamma betydelsen av att den yngre generationen ska ha bästa möjliga förutsättningar för att utveckla sin kreativitet.

Rådsslutsatserna betonar övergripande kulturens viktiga roll i samhället. Fokus ligger på den yngre generationen och på vikten av att rusta de yngre med ny kunskap för att möta framtidens utmaningar i en global värld, bland annat genom att ta bort de barriärer som finns för att uppnå ett mer jämlikt deltagande i kulturella aktiviteter för alla, oavsett bakgrund, på kultur- och utbildningsinstitutionernas viktiga roll och på betydelsen av att unga och barn lär sig ett kritiskt tänkande genom medie- och informationskunnighet. De kulturella och kreativa näringarnas potential och viktiga roll lyfts också fram.

Här har Sverige under förhandlingarna fått gott gehör för våra synpunkter. Detta gäller till exempel tydliggörandet av att det handlar om att ta bort de barriärer som finns för att uppnå ett jämlikt kulturellt deltagande, om att lyfta upp läsförbättrings insatser för barn och unga, om betydelsen av att tidigt få möta konst och kultur – där det egna skapandet och den egna kreativiteten står i fokus, inte minst inom skolan – och om tillgången till kultur i hela landet, både i städer och på landsbygden.

Regeringen välkomnar rådsslutsatserna om unga kreativa generationer. Det är viktigt att gemensamt kunna diskutera de möjligheter som kulturen och kreativiteten kan ge våra yngre medborgare. Det handlar om kulturens roll i skolan, i stad och på landsbygd och såklart också för social sammanhållning.

Kulturen har förstås också ett egenvärde. Det handlar om hur politiken i större utsträckning kan värna och stärka kulturen i sig och de positiva effekter som kulturen har.

Regeringens bedömning är att de föreslagna rådsslutsatserna håller sig inom EU:s kompetens på kulturområdet som den är uttryckt i artikel 167 i fördraget om EU:s funktionssätt. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom antagandet av rådsslutsatserna om den unga kreativa generationen.

Anf. 64 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru ordförande! Jag vill anmäla en avvikande mening också på denna punkt.

För Sverigedemokraterna är det viktigt att understryka att artikel 167 i fördraget om EU:s funktionssätt gäller på kulturområdet, precis som ministern sa. Stor hänsyn ska tas till det nationella självbestämmandet i kulturfrågor.

Vi kan samtidigt konstatera att det i underlaget till detta ärende diskuteras finansiering av olika kulturinsatser, till exempel på kulturrörelseområdet. Detta ställs mot det synsätt som vi har, att kulturfrågor helt är en nationell angelägenhet, och med den hållningen är budgetdrivna program en överträdelse.

Sverigedemokraterna håller dock med regeringen om vikten av kultur och alla barns och ungas rätt till den. Tillgängligheten till kultur är viktig.

Samtidigt är det viktigt för Sverigedemokraterna att kulturen förblir fri och att diskrimineringsgrunder inte ska vara grund för representationsspeglning av olika grupper vad gäller kulturyttringar. Det vill vi tydligt framföra när diskrimineringsgrunder och kulturuttryck kopplas samman.

Anf. 65 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Jag kan bara, återigen, säga att dessa slutsatser inte är rättsligt bindande utan ska ses som en löpande dialog på kulturområdet mellan medlemsländerna. Sverige ska självklart fortsätta att driva sin nationella kulturpolitik.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, Slutsatser om samproduktion.

Anf. 67 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Rådet ska anta slutsatser som tar ett brett grepp om europeisk samproduktion av audiovisuellt medieinnehåll.

Det rumänska ordförandeskapet har velat ge en bild av vikten av europeiska samproduktioner, inte minst i ljuset av digitalisering och globalisering. Utgångspunkten är film- och tv-sektorns betydelse för den europeiska gemenskapen och den kulturella ekonomin både i sig själv och genom bidrag till ett innovativt och kreativt klimat på andra områden. Slutsatserna uppmärksammar behovet av aktiva åtgärder från såväl EU-kommissionen som medlemsstaterna för att i största möjliga mån underlätta för samproduktioner och uppmärksamma det mervärde som samproduktioner har för den europeiska filmmarknaden.

Regeringen har välkomnat det här initiativet att ta fram slutsatser som inriktas på att lyfta fram värdet av samproduktioner på det audiovisuella området och värdet av en aktiv politik både på nationell och europeisk nivå med anledning av de förändrade förutsättningar som digitaliseringen innebär.

Flera av de aspekter som lyfts fram i rådsslutsatserna är viktiga att diskutera på europeisk nivå eftersom det kan vara av stort värde med ett gemensamt europeiskt förhållningssätt i de här frågorna. Inte minst frågor om finansiering, gränsöverskridande samarbete och filmkunskap är viktiga att lyfta fram och diskutera. Vi har därför i förhandlingarna bidragit till formuleringar om detta i slutsatserna och tycker att det finns goda skäl att stödja antagandet av slutsatserna nu.

Anf. 68 LOTTA FINSTORP (M):

Ordförande! Produktionsincitament finns ju i många europeiska länder. Då tänker jag att samverkan mellan de europeiska länderna och oss som inte har det kan försvåras. Hur tänker statsrådet kring samverkansfrågan där? Det kan ju bli svårt i förlängningen för svensk filmproduktion att samverka med andra europeiska länder där det finns produktionsincitament. Finns det någon sådan diskussion i de här sammanhangen? Det är väl bara Sverige som inte har det i dag, tror jag.

Anf. 69 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Jag vill börja med att instämna i den frågeställning som kom från Lotta Finstorp. Jag skulle också gärna vilja ha svar på den frågan.

Sedan vill jag anmäla att vi har en avvikande mening även i det här ärendet. Sverigedemokraterna delar synsättet att europeiska audiovisuella samproduktioner är betydelsefulla, och flera förslag som framförs i rådsslutsatserna skulle kunna vara av godo. Vi har sedan innan intagit ett liknande, positivt synsätt vad gäller nordiska samproduktioner.

Regeringen framhåller att man vill att finansiering av ändamålen ska ske genom olika EU-program som till exempel Kreativa Europa. Där vill vi åter understryka att budgetdrivande förslag är övertramp mot den hållning som vi har om att kulturpolitiska frågor är en nationell kompetens.

Anf. 70 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Rådsslutsatserna handlar ju om andra frågor än just produktionsrabatterna, men jag ska överlämna till min medarbetare att berätta om det här har varit något som har diskuterats i framtagandet av rådsslutsatserna.

Anf. 71 Departementssekreterare CHRISTOFFER LÄRKNER:

Frågan om produktionsincitament har dykt upp i diskussionerna men inte mer än som en bakgrundsfråga, det vill säga att det nämns i slutsatserna att de finns i olika länder. I övrigt har finansiering och finansieringsfrågor mellan länder diskuterats och skrivits på ett allmänt och övergripande sätt, det vill säga att man ska notera att det finns olika typer av finansieringsmodeller också vidare.

I nuläget är det väl Sverige, Danmark och Luxemburg som inte har sådana här incitament. I övrigt har man inte sagt någonting om det. Sverige

har arbetat för att skrivningar om finansiering ska hållas tydligt åtskilda så att finansiering på nationell nivå inte ska skrivas in och påverkas av det här. Vi har en generell hållning som ska vara budgetrestriktiv i alla skrivningar i EU.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Jag finner därmed att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13, Från bekämpande av desinformation till återuppbyggnad av EU-medborgarnas förtroende för medierna.

Anf. 73 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Riktlinjedebatten för kultur- och medieministrarna som det rumänska ordförandeskapet har föreslagit handlar om arbetet inom EU och nationellt för att bekämpa desinformation. Det här blir en fortsättning på den diskussion som hölls av kulturministrarna vid rådsmötet i november och knyter an till diskussioner som har förts på flera andra rådsmöten och vid Europeiska rådet under det senaste året.

Operativa åtgärder för att bekämpa desinformation, särskilt inför vårens val till EU-parlamentet, har stått högt upp på EU:s dagordning. Arbetet för att skydda de europeiska demokratierna behöver fortsätta också efter valet. En viktig fråga som Sverige vid flera tillfällen har fört fram i diskussionen är just vikten av att ge goda nationella förutsättningar för en stark, pluralistisk och oberoende mediesektor. Regeringen välkomnar därför den diskussion som föreslås och anser att det inte finns någon motsättning mellan åtgärder mot desinformation och ett ökat fokus på långsiktig mediepolitik för att stärka förtroendet för kvalitetsmedier – tvärtom.

Det finns också skäl att framföra att mediepolitiken är och bör vara nationell. Samtidigt påverkas förutsättningarna för mediepolitiken och mediesektorn generellt av politiken på europeisk nivå. Det är därför mycket angeläget med en gemensam diskussion.

Anf. 74 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Diskussionen rörande desinformation, bekämpande av falska nyheter och sådant har vi haft tidigare i nämnden. Något som vi brukar lyfta upp är behovet av att vi, samtidigt som vi bekämpar desinformation, också måste påpeka behovet av yttrandefrihet och vikten av att människor känner att de har rätt att uttrycka sina åsikter på till exempel plattformar för sociala medier.

Samtidigt som en hel del har hänt som är positivt finns det även negativa inslag här. Många upplever att fler blir avstängda utan giltiga skäl från plattformarna och att de olika typer av faktagranskare som har tagits in inte alls är speciellt opartiska. EU missar alltid att föra in detta perspektiv. Regeringen har tidigare i sina ståndpunkter haft med att det också är viktigt att stå upp för människors rätt att uttrycka sina åsikter, men det är något som vi saknar i regeringens ståndpunkt i det här fallet.

Jag blir också lite oroad när man nämner kvalitetsmedier och att man ska återuppbygga förtroendet för dem. Frågan är vilka medier som är kvalitetsmedier. Snarare bör man kanske jobba med att få människor att

tänka källkritiskt – oavsett vilken tidning det är behöver det nödvändigtvis inte vara sant.

Vi vill alltså lämna en avvikande mening gällande att vi saknar det här perspektivet i regeringens ståndpunkt även denna gång.

Anf. 75 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Jag kan kommentera att vi självklart står upp för yttrandefriheten i alla delar i olika diskussioner som vi för i EU och självklart inom det mediepolitiska området också.

Anf. 76 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då är vi på punkt 14 på rådsdagordningen, Resolution om EU-medlemsstaternas representation och samordning avseende Wada.

Anf. 77 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Det rumänska ordförandeskapet har genomfört en uppföljning av den resolution som rådet antog i november 2015 om representation av EU:s medlemsstater i världsantidopningsbyrån Wadas styrelse och samordning av medlemsstaternas ståndpunkter inför Wadamöten. Inför den uppföljningen har ett utkast till ny resolution utarbetats på samma tema.

Världsantidopningsbyrån Wada är, som många av er känner till, en stiftelse som verkar sedan 1999 för att skapa ett internationellt regelverk mot dopning inom idrotten och för att följa upp regelverkets efterlevnad. Wada arbetar även med information och utbildning för att öka medvetenheten om arbetet mot dopning.

I beslutande organ fördelas platserna jämnt mellan regeringsföreträdare och idrottsföreträdare. När det gäller Wadas finansiering betalas hälften av den årliga budgeten av världens regeringar och hälften av den olympiska rörelsen. EU har enligt en överenskommelse möjlighet att utse tre personer i Wadas stiftelsestyrelse.

Resolutionen behandlar även formerna för EU:s arbete för att samordna medlemsstaternas ståndpunkter inför möten som behandlar Wadafrågor, främst i frågor som rör EU-lagstiftning.

Utkastet till denna rådsresolution har behandlats vid flera rådsarbetsgrupper under våren, och det har bland EU:s medlemsstater funnits en bred uppslutning kring ordförandeskapets initiativ.

Regeringen anser att utkastet till rådsresolution är balanserat och ligger i linje med vad rådet i tidigare resolutioner har beslutat på området. Regeringen anser att idrottsrörelsens självständighet ska värnas, och regeringens bedömning är att den föreslagna rådsresolutionen håller sig inom EU:s kompetens på idrottsområdet. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom antagandet av resolutionen.

Anf. 78 ORDFÖRANDE:

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 79 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Ordförande! Det rumänska ordförandeskapet har som en prioritet inom idrottsområdet valt att fokusera på tillgänglighet till idrott för personer med funktionsnedsättning. Det är något som regeringen tycker har varit positivt.

Slutsatserna framhåller att EU:s nuvarande arbetsplan för idrott betonar vikten av social integration i planens genomförande. En utgångspunkt är att idrott kan utformas speciellt för personer med funktionsnedsättning eller anpassas för att möjliggöra tillgång för personer oavsett typ av funktionsnedsättning och att idrott i många fall kan utövas tillsammans av personer med eller utan funktionsnedsättning, vilket också visar på idrottens sociala och inkluderande natur.

De allmänna principerna som anges i slutsatserna ligger i linje med de bestämmelser om deltagande i kulturliv, rekreation, fritid och idrott som anges i artikel 30 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det är här särskilt relevant för att möjliggöra deltagande i idrottsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning på samma sätt som för alla andra.

I slutsatserna uppmanas medlemsstaterna att öka medvetenheten om de positiva resultat som uppstår för personer med funktionsnedsättning genom arbete som genomförs inom idrottsområdet, inklusive den positiva inverkan som idrotten har när det gäller social integration. Det är något som idrottsrörelsen med statens stöd till idrotten jobbar med, men mer kan göras inom alla medlemsstater inom EU.

I linje med detta inbjuder man i slutsatserna även kommissionen att bland annat fortsätta inkludera idrott i framtida nyckelinsatser som stöder policyer för personer med funktionsnedsättning genom att bygga på erfarenheter vid genomförandet av den nuvarande europeiska strategin på området.

Vidare inbjuder idrottsrörelsen till att bidra till att främja deltagande av personer med funktionsnedsättning i idrottsaktiviteter på alla nivåer. Det har bland EU:s medlemsstater funnits en bred uppslutning kring ordförandeskapets initiativ. Slutsatserna har behandlats på tjänstemannanivå vid ett flertal rådsarbetsgruppsmöten under våren, och regeringen har i beredningen inhämtat synpunkter från Riksidrottsförbundet.

Regeringen välkomnar att idrottens betydelse i samhället synliggörs. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är viktigt, och idrottsrörelsens bidrag till att öka deltagandet i verksamheten är viktigt för att uppnå detta.

Regeringen anser att utkastet till slutsatser är balanserat och att idrottsrörelsens självständighet ska värnas. Regeringen bedömer att de föreslagna rådsslutsatserna håller sig inom EU:s kompetens på idrottsområdet så som det är uttryckt i artikel 165 i fördraget om EU:s funktionssätt. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom antagandet av slutsatserna.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 16, Så kan barns och ungdomars deltagande i idrott öka i 2000-talets Europa.

Anf. 81 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Ordförande! Det rumänska ordförandeskapet har tagit initiativ till en riktlinjedebatt om hur barns och ungas deltagande i idrott kan öka. Statistiken visar att det genomsnittliga intresset för att utöva idrott minskar i EU, vilket naturligtvis är oroande, även om det finns skillnader mellan medlemsstaterna. Regeringen välkomnar diskussionen och vill betona vikten av att barn och unga i alla åldrar är fysiskt aktiva i föreningslivet eller på annat sätt. Att delta i idrottsverksamhet är, som vi vet, viktigt för att bidra till en god hälsa, skapa en social samhörighet och delaktighet samt förståelse för demokrati och ideellt arbete.

Det är viktigt att betona att idrottsrörelsens demokratiska uppbyggnad och självständighet ska värnas och att idrotten har ett eget ansvar för att utveckla och förnya sin verksamhet så att barns och ungas intresse av att dela i idrott fortsätter att vara på hög nivå.

Regeringen vill samtidigt betona vikten av att idrotten är inkluderande och öppen för alla oavsett ålder, kön, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning, trosuppfattning, funktionsnedsättning eller social, etnisk och kulturell bakgrund.

Idrotten kan vara en pådrivande kraft för rättvisare samhällen men påverkas också av gamla normer och traditioner som vi gemensamt behöver vara vaksamma på.

Vi anser att ett frivilligt utbyte av goda exempel på EU-nivå kan bidra till att stimulera utveckling av både medlemsstaters idrottspolitik och idrottsorganisationernas verksamhet – detta för att fler barn och unga ska vilja delta i idrott utifrån sina egna förutsättningar, sina egna intressen och sina egna behov.

Regeringen bedömer generellt att det utifrån detta resonemang inte finns behov av ökade insatser på EU-nivå inom idrottsområdet.

Anf. 82 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru ordförande! Jag har ingen avvikande mening, men däremot en fråga som rör den sista meningen i förslaget till svensk ståndpunkt.

Skulle statsrådet kunna utveckla vilka traditioner vi behöver vara vaksamma på och på vilket sätt vi behöver vara vaksamma? Det tycker jag skulle vara intressant att höra.

Anf. 83 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Jag kan lämna över till min medarbetare Tomas, som kan kommentera frågan.

Anf. 84 Ämnesrådet TOMAS JOHANSSON:

Vad vi menar här är framför allt att vi i svensk idrott ser att flickor i mindre utsträckning än pojkar deltar. Vi ser också att detta många gånger bygger på gamla patriarkala strukturer. Det är ett tydligt exempel där vi

ser en möjlighet att förnya och förändra och hänga med sin tid. Det är det tydligaste exemplet på denna del.

2018/19:32
17 maj

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Finns det något att säga på dagordningspunkt 17, Övriga frågor?

Anf. 86 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP):

Fru ordförande! Nej, jag har inga särskilda kommentarer till de informationspunkter som finns under denna punkt.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen och tackar för i dag. Trevlig helg!

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	1
Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD)	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 7 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 9 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	3
Anf. 10 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 11 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 13 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	3
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	4

§ 2 Utbildning, ungdom, kultur och idrott

.....	5
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 16 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 18 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	5
Anf. 19 SOLVEIG ZANDER (C)	6
Anf. 20 JESSIKA ROSWALL (M).....	6
Anf. 21 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	7
Anf. 22 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	7
Anf. 23 KAROLINA SKOG (MP).....	7
Anf. 24 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	7
Anf. 25 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	8
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 27 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	8
Anf. 28 JESSIKA ROSWALL (M).....	9
Anf. 29 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 31 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	9
Anf. 32 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 34 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	10
Anf. 35 JESSIKA ROSWALL (M).....	10
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 37 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	10
Anf. 38 ROBERT STENKVIST (SD).....	11
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 40 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	12
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 42 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	12
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	12

.....	13
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 45 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	13
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 47 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	13
Anf. 48 DÉSIREE PETHRUS (KD).....	14
Anf. 49 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD).....	14
Anf. 50 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	14
Anf. 51 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	15
Anf. 52 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 53 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	15
Anf. 54 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 55 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	16
Anf. 56 DÉSIREE PETHRUS (KD).....	16
Anf. 57 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	17
Anf. 58 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 59 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	17
Anf. 60 LOTTA FINSTORP (M).....	17
Anf. 61 Kanslirådet ANDERS LINDHOLM.....	17
Anf. 62 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 63 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	18
Anf. 64 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD).....	19
Anf. 65 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	19
Anf. 66 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 67 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	19
Anf. 68 LOTTA FINSTORP (M).....	20
Anf. 69 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD).....	20
Anf. 70 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	20
Anf. 71 Departementssekreterare CHRISTOFFER LÄRKNER.....	20
Anf. 72 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 73 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	21
Anf. 74 MARTIN KINNUNEN (SD).....	21
Anf. 75 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	21
Anf. 76 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 77 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP).....	22

Anf. 78 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 79 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	22
Anf. 80 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 81 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	23
Anf. 82 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD).....	24
Anf. 83 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	24
Anf. 84 Ämnesrådet TOMAS JOHANSSON	24
Anf. 85 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 86 Kultur- och demokratiminister AMANDA LIND (MP)	24
Anf. 87 ORDFÖRANDEN.....	24